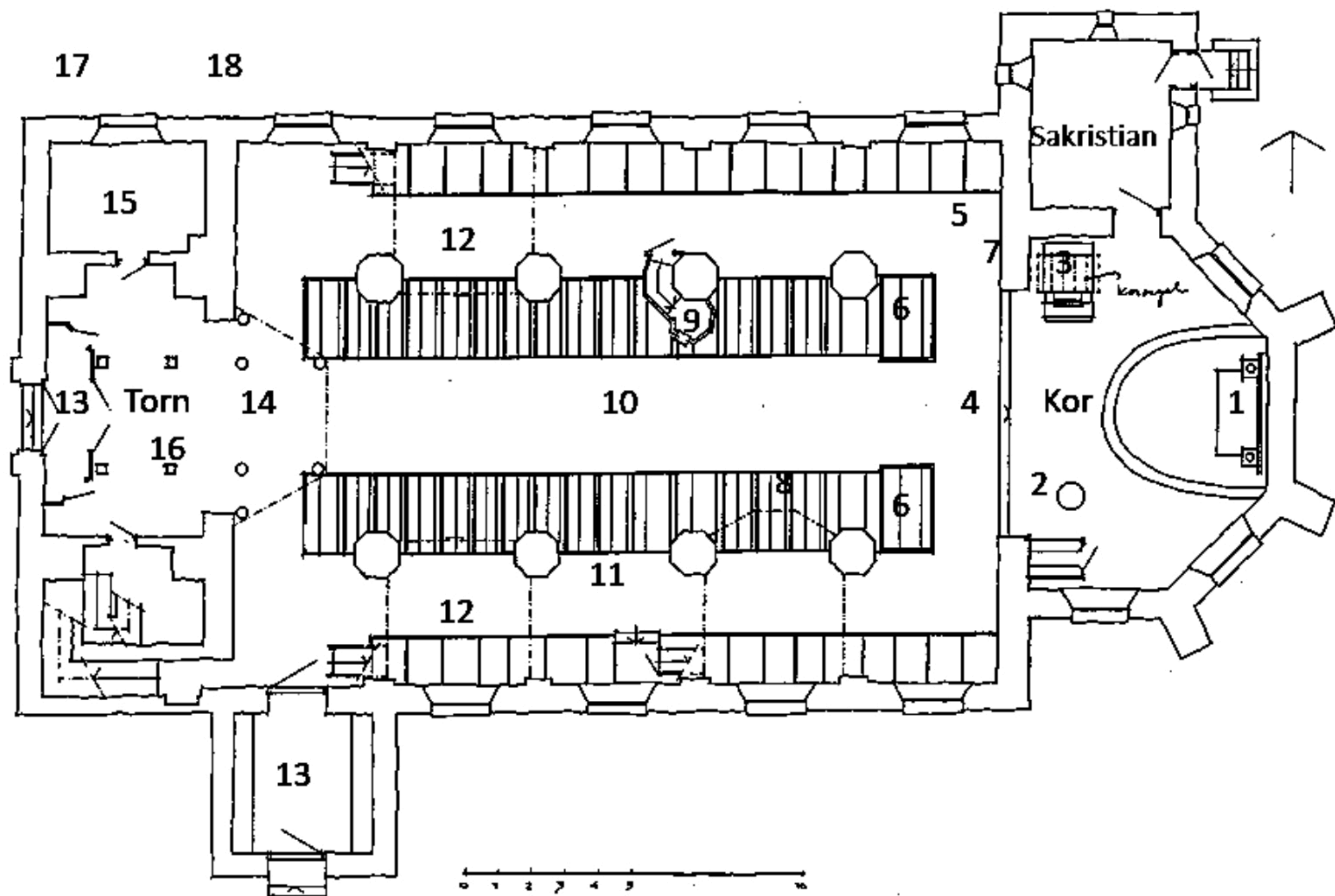

En rundtur i *Genarps kyrka*

Svenska
kyrkan

① Altaruppsatsen	⑩ Gravstenar
② Dopfunten	⑪ Hatthängare
③ Kororgeln & matta	⑫ Läktare (bänkar)
④ Gravvalv	⑬ Vapenhuset
⑤ Gravvalv	⑭ Orgeln
⑥ Herskapsbänkarna	⑮ Erics Rum
⑦ Målningar	⑯ Kyrkklockor
⑧ Herrskapsläktaren	⑰ Tegel & tak
⑨ Prediksstolen	⑱ Kyrkogården

Historia

Genarps kyrka byggdes 1590–1593 och var patronats- och gravkyrka åt den danska riksmarskalken Hack Holgersen Ulfstand. Kyrkan är den enda som uppfördes i sin helhet i Skåne under 1500-talet. Det är också den första kyrkan, som från början utformades som protestantisk. Stilmässigt har den påverkats av brytningstiden mellan medeltid och renässans. Riksbyggmästare Hans van Steenwinckel den äldre bidrog till kyrkans och många andra renässansbyggnader i Skåne och i Danmarks utformning. Några exempel är Frederikborgs slott i Danmark och Heliga Trefaldighetskyrkan i Kristianstad. Genarps kyrka har till stor del bevarats i sitt ursprungliga skick. Tornet är ca 60 meter högt!

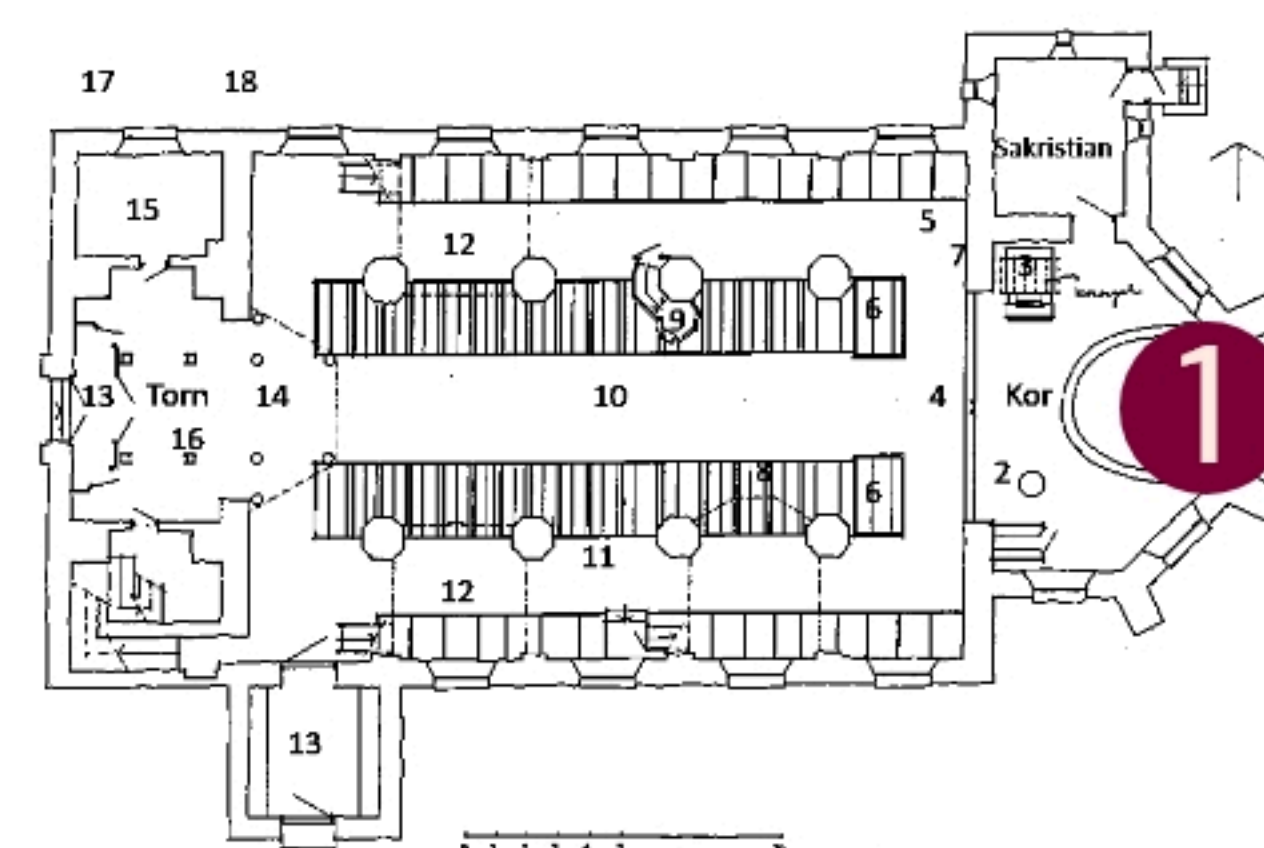
På en av grindstolparna sitter skylten "Blue Shield". Den betyder att kyrkan skyddas enligt Haag-konventionen. I händelse av krig får inte militär använda kyrkan. Genarps kyrka är en av ett 60-tal platser i Skåne som har Blue Shield.

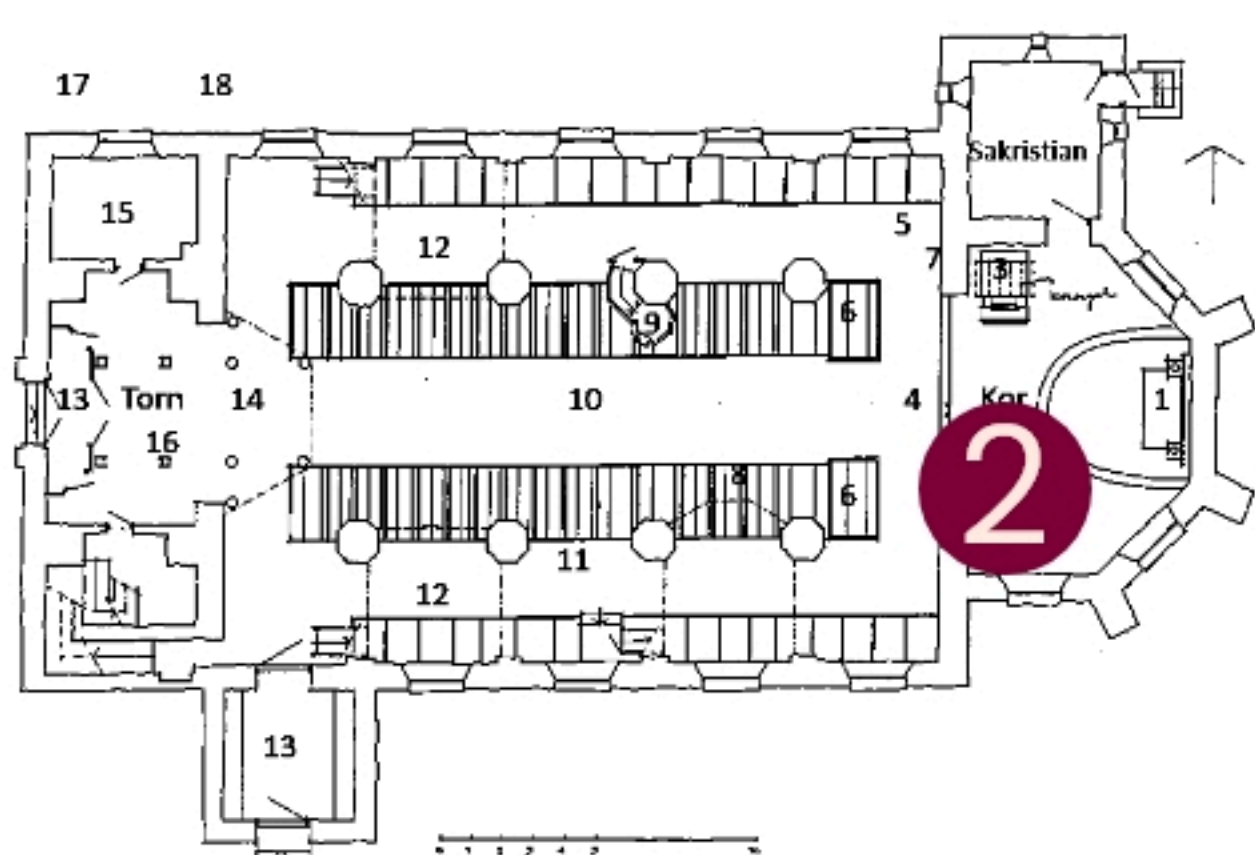

Altaruppsatsen

I koret finns altaruppsatsen, som är skänkt på 1780-talet, av Jakob Tage Silfverskiöld och hans hustru, Gustave Charlotte Hallenborg. Den nuvarande altaruppsatsen döljer möjligen ett äldre altare. En målning av Jesus i Getsemane pryder altaruppsatsen. Vi sidorna står två gestalter som bär kors och ankare, symboler för tro och hopp.

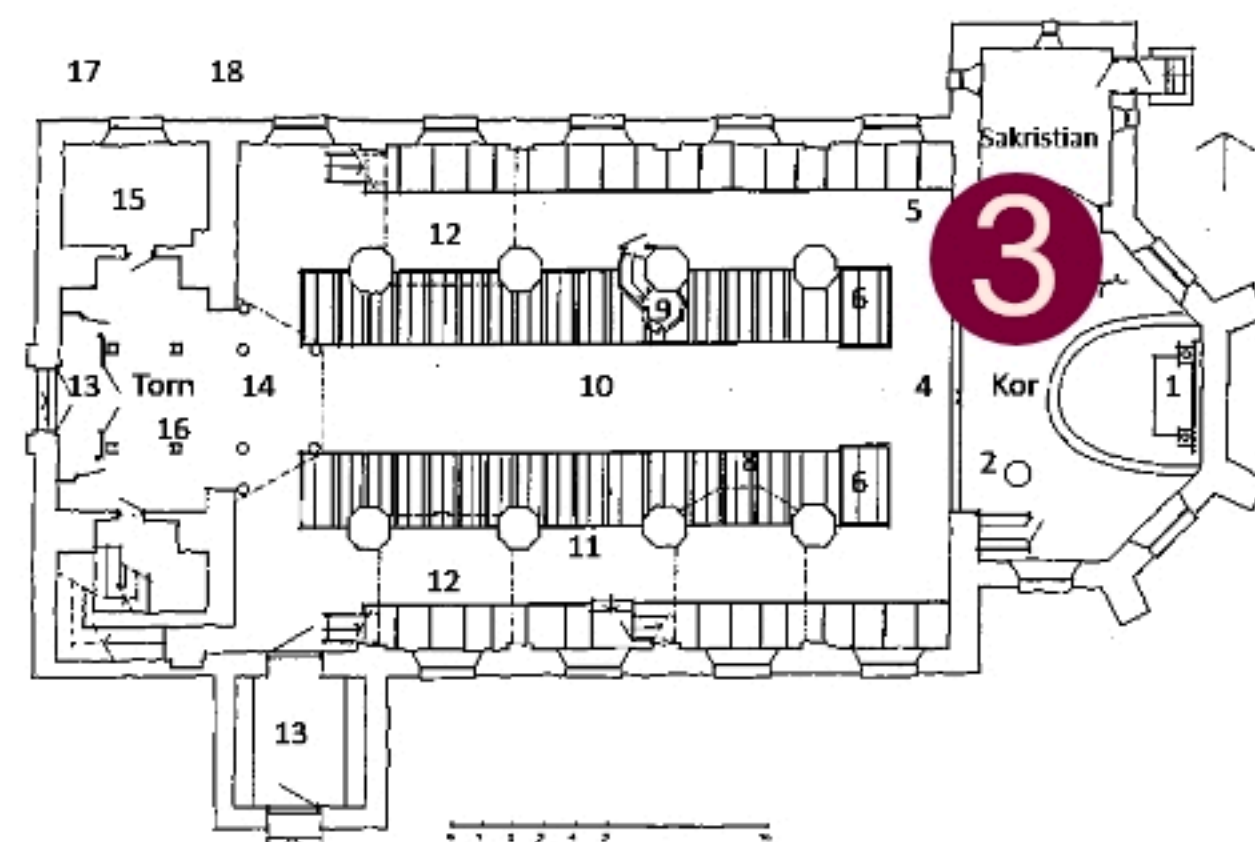
Dopfunten

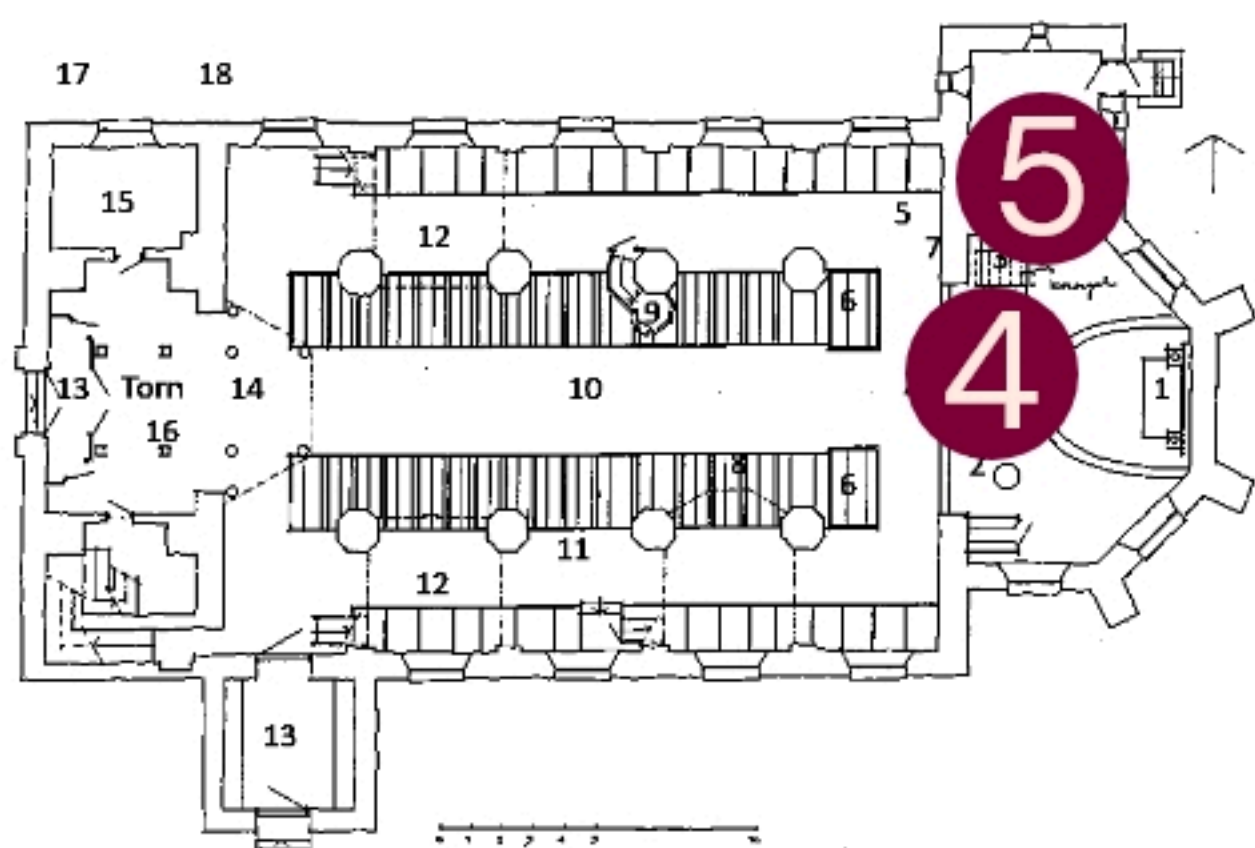
Dopfunten har tillhört Allhelgonaklostret i Lund och flyttades till kyrkan 1595 av Hack Holgersen Ulfstands syster, Thale Ulfstand. Den är huggen i Höörsandsten och på foten finns prydnader i form av ett kvinno -och vädurshuvud. Till dopfunten finns en silverinsats tillverkad av Wiwen Nilsson. Kyrkan har även en nyare dopfunt tillverkad i keramik av Thomas Drejare.

Kororgeln & matta

Kororgeln är byggd 1976 av Åkerman & Lunds Orgelbyggeri AB i Knivsta. Den kom till Lindö kapell i Norrköping och såldes till Genarps kyrka 2004. Mattan i koret är signerad Anna-Lisa Menander,

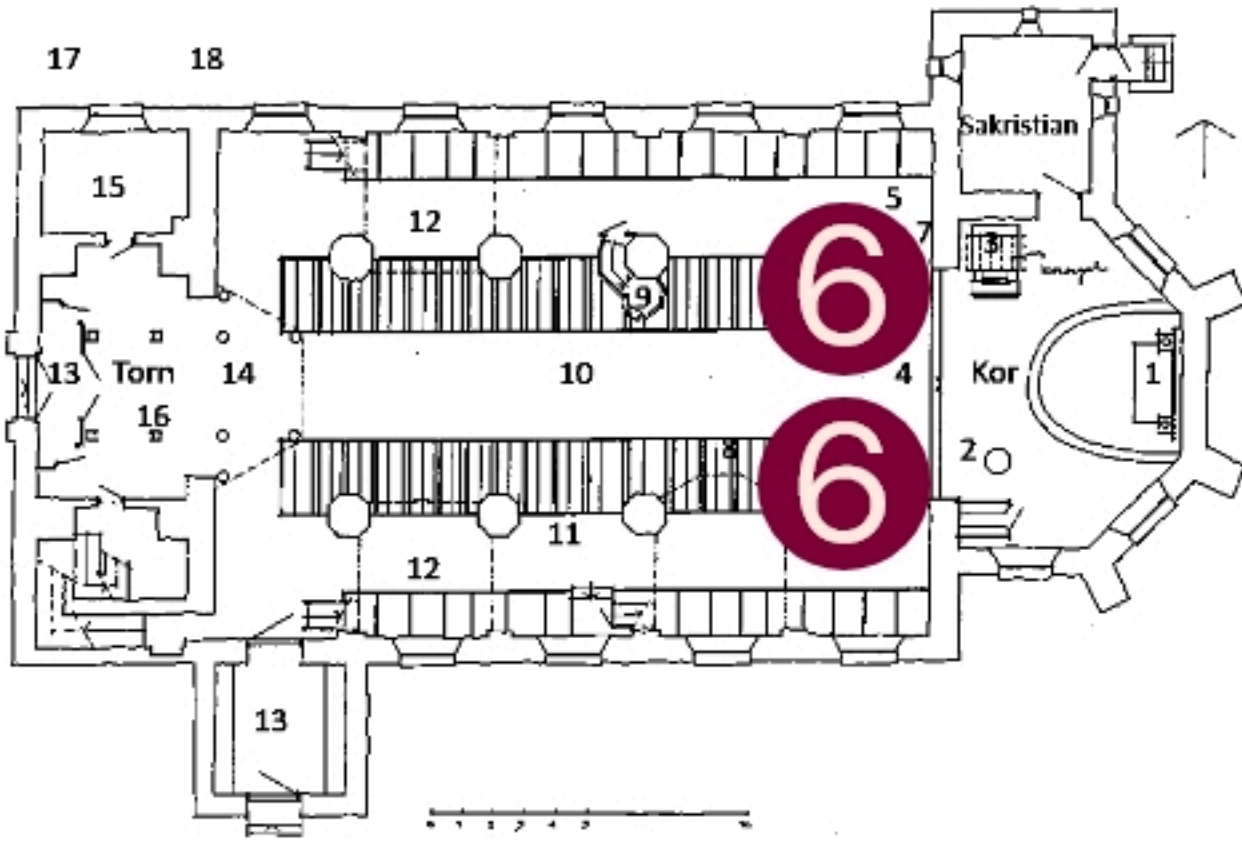
Gravvalven

Eftersom kyrkan byggdes för att vara en gravkyrka försågs den med gravvalv under koret. Här begravdes Hack Holgersen Ulfstand och hans båda fruar när kyrkan var ny. Brädorna i golvet döljer ingången till valvet. Ytterligare ett gravvalv byggdes senare under sakristian. Nya ägare på Häckeberga ansåg sig förnämare och ville använda gravvalvet under koret, som sin begravningsplats. Man flyttade då kistorna till sakristians gravvalv. Ingången till valvet finns under brädorna till sittbänkarna.

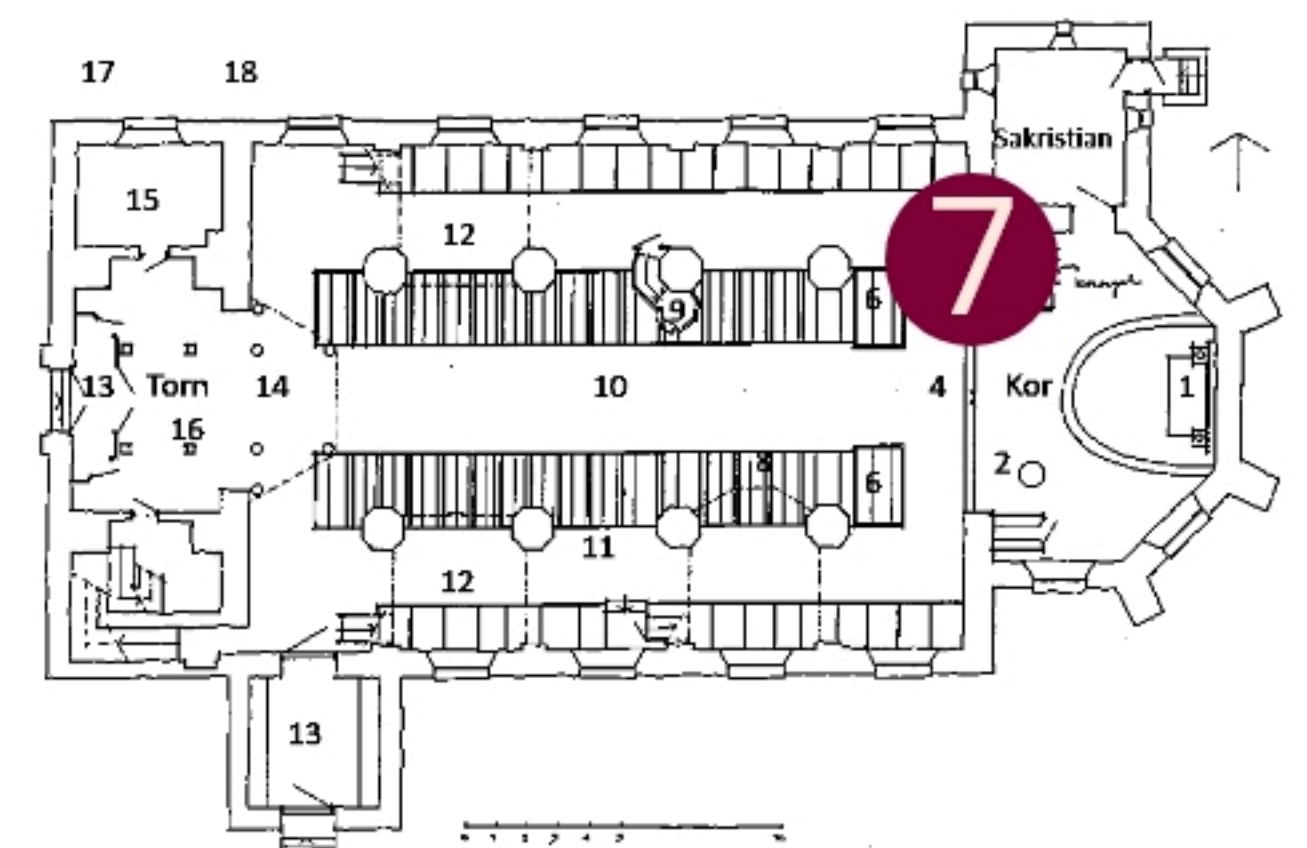
Herrskapsbänkarna

Herrskapsbänkarna från 1593, framför de ordinarie bänkarna, är rikt snidade med byggherrens och hans båda fruarnas vapensköldar. Pernille Göye avled 1589, Anne Parsberg 1592 och Hack Ulfstand 1594. Deras vapensköldar finns på framsidan av herrskapsbänkarna. En lite rolig detalj är att initialerna på ena skölden är felvända.

Målningar

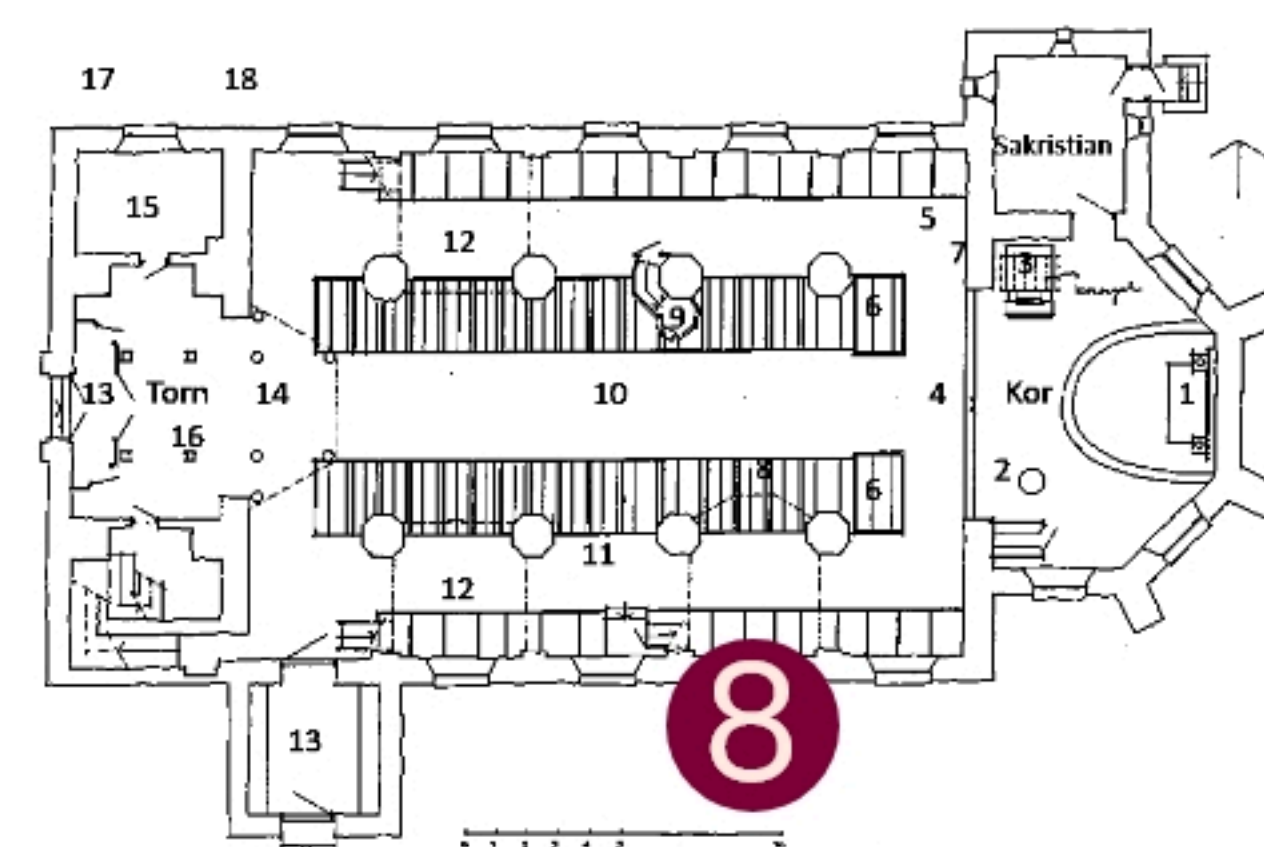
Målningar av Hack Holgersen Ulfstand och hans andra hustru, Anne Parsberg, är kopior av målningar, som finns på Gavnø slott i Danmark. Hack Holgersen Ulfstand blev en av samtidens mest betrodda män i Danmark som riksråd, riksmarsk, riddare av Elefantorden, rikshovmästare och förmyndare för den blivande kungen Christian IV. Hack Ulfstand avled 1594. Begravningen ägde rum i Genarps kyrka och hölls av professorn och biskopen i Sjælands stift, Peder Jensen Vinstrup. Liktalet är nedtecknat av Hans Stockelman och Vinstrup vänder sig först till Hack Ulfstands syster, Thale Ulfstand och därefter till den blivande kungen Christian IV

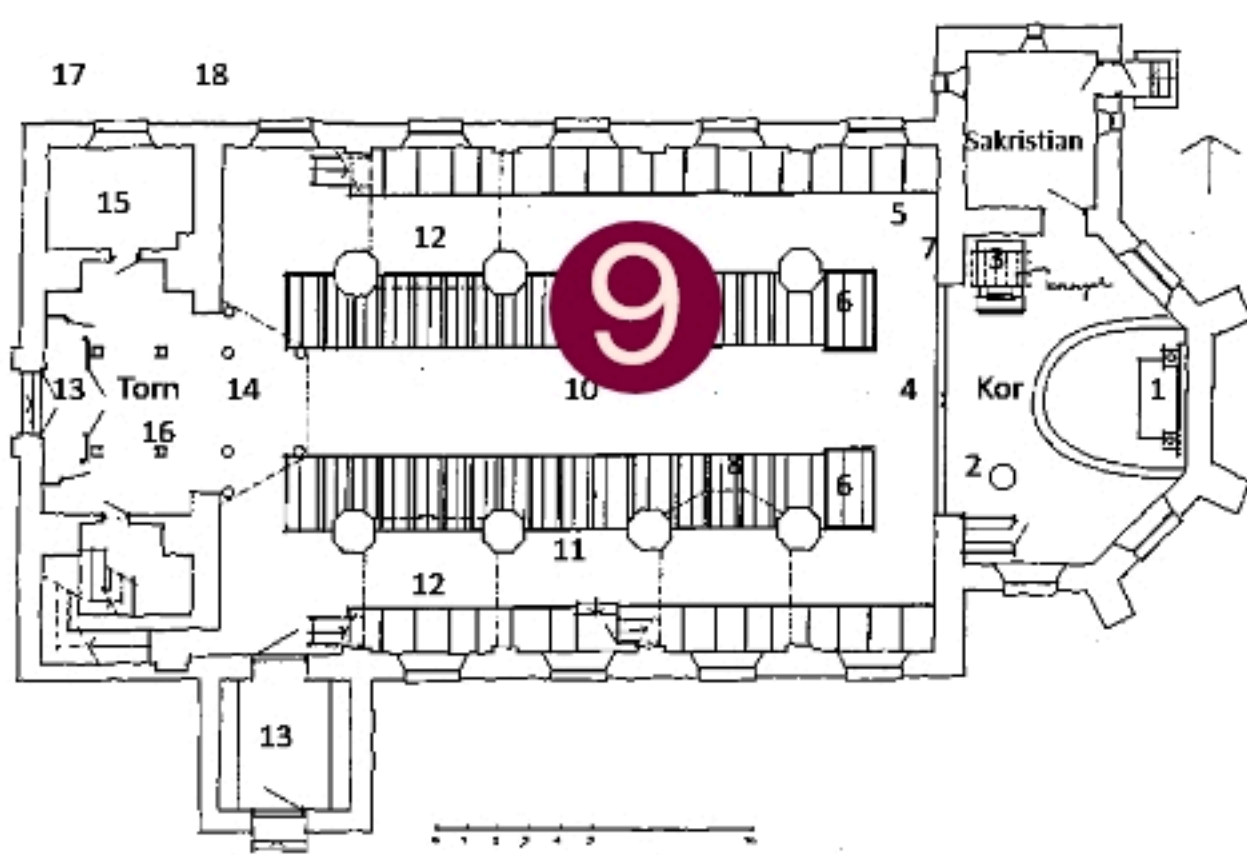
Herrskapsläktaren

Herrskapsläktaren uppfördes av Mette Rosenkranz 1669. Hon var en av de rikaste godsägarna i Danmark och ägde ett stort antal gods i Skåne. På framsidan av läktaren visas vapensköldar, varav de flesta tillhör Mette Rosenkranz (1624–1683), Niels Vind (1615–1646), Erik Bille (1629–1656) och Niels Krabbe (1603–1663). Alla männen har varit gifta med Mette Rosenkrantz. Niels Vind var ridmästare och kommandant i Malmö. Han fick tre barn med Mette Rosenkranz. Erik Bille vistades 1650–1653 i Tyskland, Nederländerna, England och Frankrike och tjänade hos kungen på kansliet i Köpenhamn. Han fick två barn med Mette Rosenkrantz. Niels Krabbe var gift första gången, 1635 i Odense, med Lisbet Rud, andra gången 1652 med Mette Bille och tredje gången, 1660 i Köpenhamn, med Mette Rosenkrantz. Han var riddare hos Frederik III och kommissarie vid Sundsprovinserna. På vänstra sidan av herrskapsläktaren kan man läsa på en tavla av Hans Holst: "År 1787 lät majoren Jacob Tage Silverskiöld och dess hustru Gustave Charlotte Hallenborg reparera utom som inom så till altare, prädikstol, fönster, läktare och bänkar." Herrskapsläktaren har låsbar dörr, som förhindrar ovälkomna besökare och är försedd med öppningsbara fönsterluckor. Fram till 2024 hade familjen Tham på Häckeberga gods enskild nyttjanderätt av läktaren. Efter en överlåtelse tillhör läktaren numera församlingen.

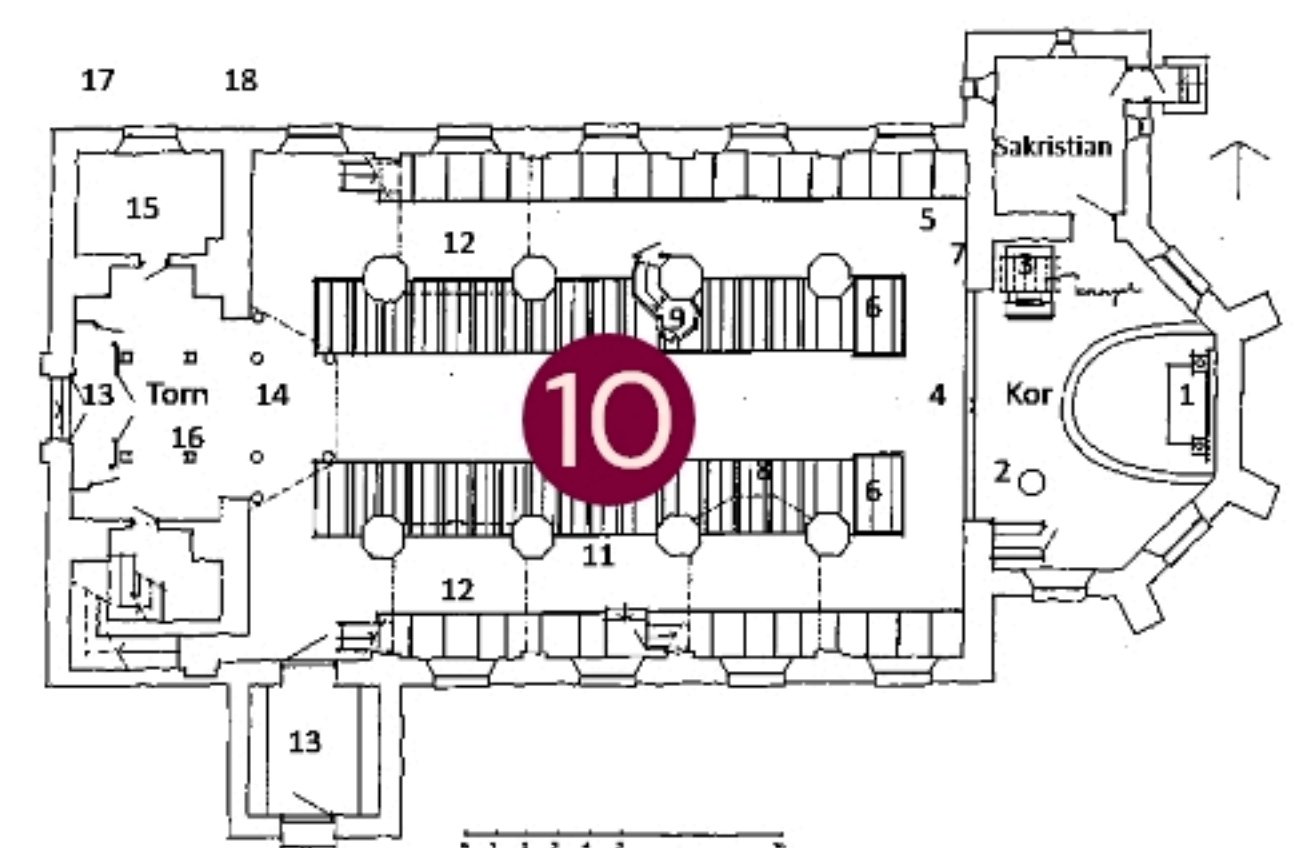
Predikstolen

Predikstolen har tidigare varit placerad högre upp och på den högra sidan, som är mansidan. Den flyttades till nuvarande plats 1699 för att ge plats åt Herrskapsläktarna. Genarps kyrkas predikstol är lika gammal som kyrkan, och målades om vid en restaurering 1787. De fyra evangelisterna (Matteus, Markus, Lukas och Johannes) samt Paulus och Petrus är avbildade på den. På undersidan finns ett varghuvud och tassor, som kanske skall symbolisera byggherren (Ulfstand; Ulv = varg).

Gravstenar

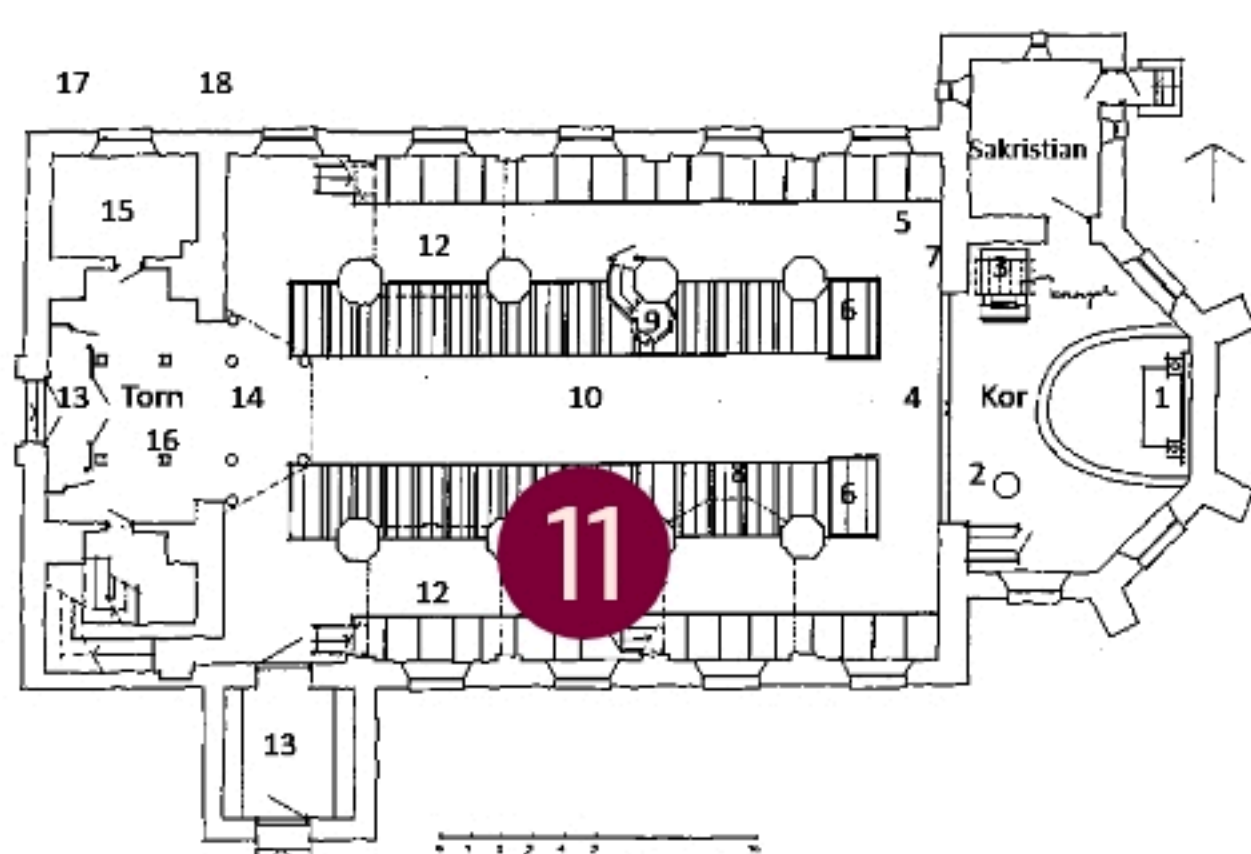
Tolv gravstenar från 1600 -och 1700-talen finns inlagda i mittgångens golvläggning. Det är gravstenar över kyrkoherdar i Genarp, Gödelövs och Lyngbys församlingar och även avlidna från Assartorps säteri och Björnstorps slott.

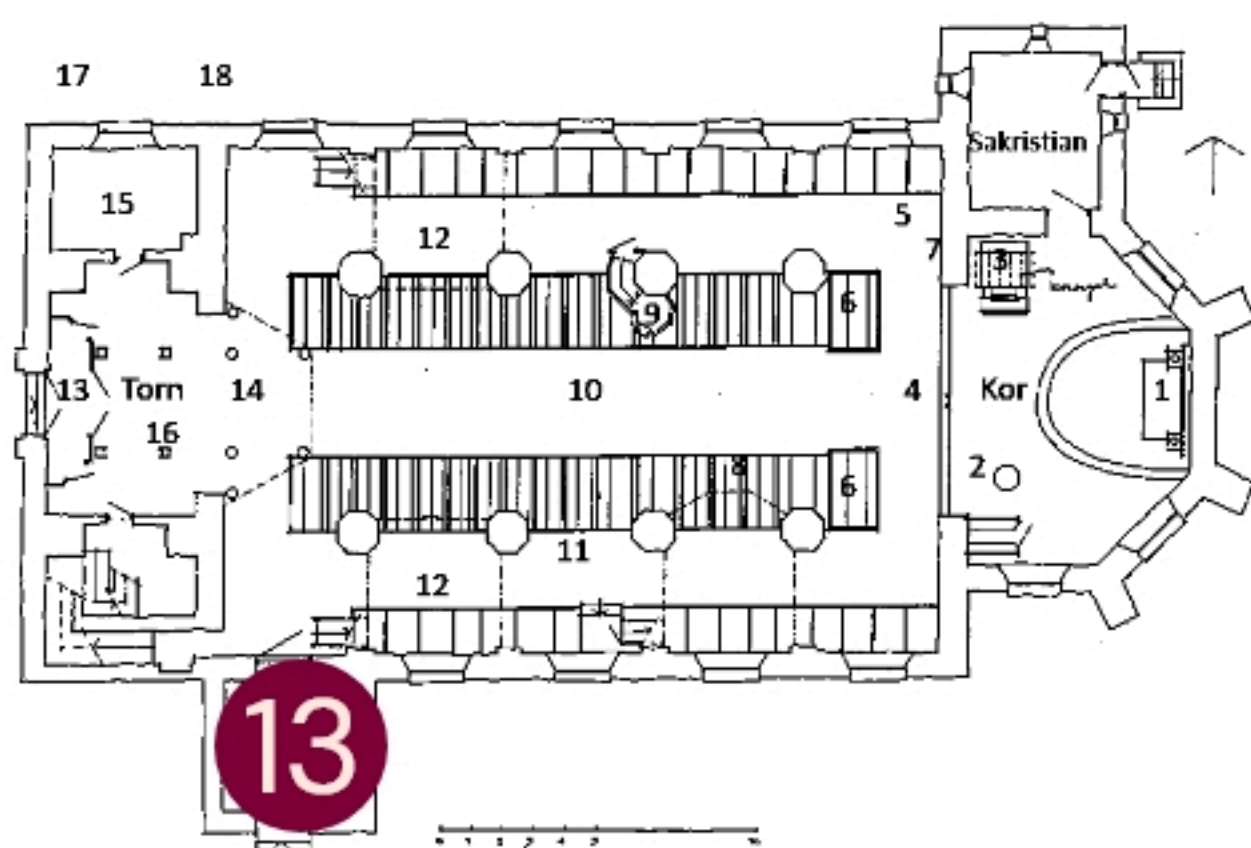
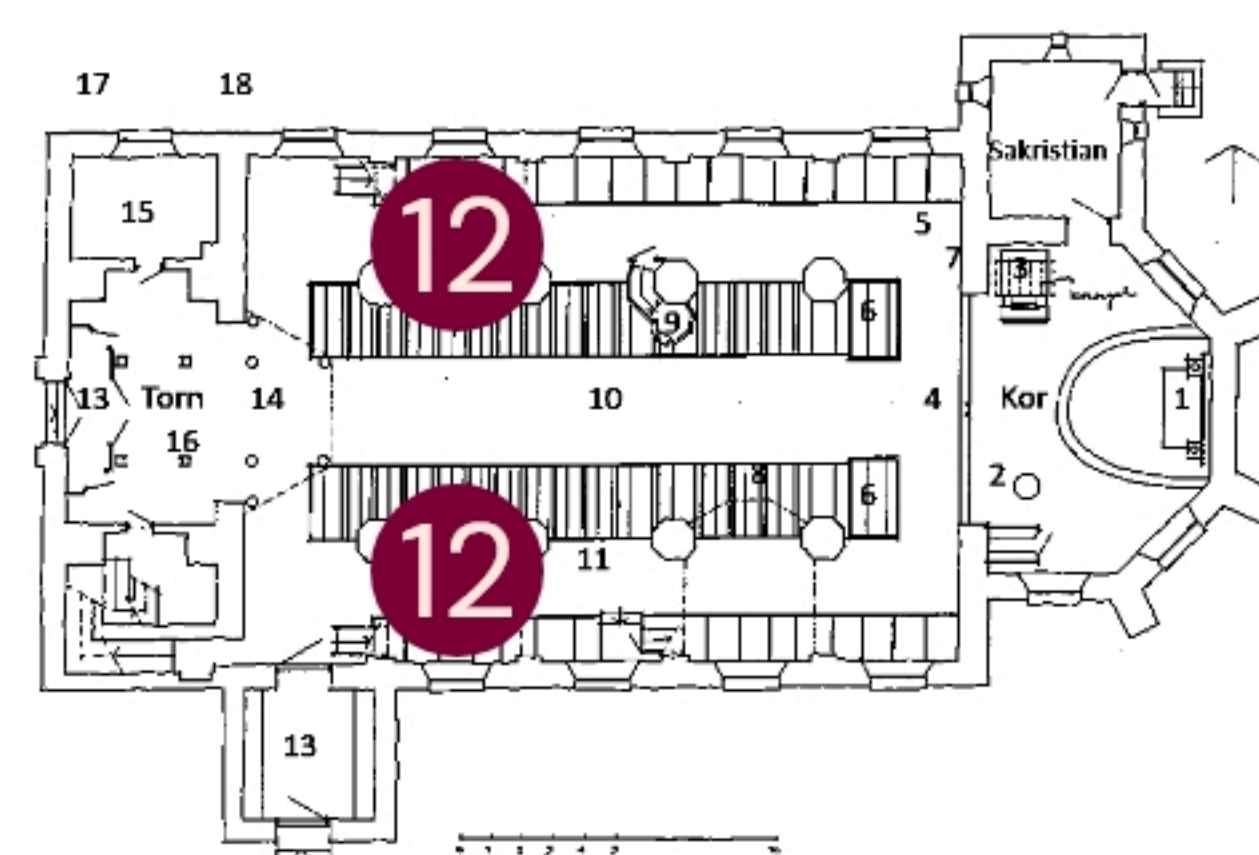
Hatthängare

Handgjorda hatthängare av ene, från kyrkans tillkomst, finns uppsatta på kyrkans södra sida där männen tidigare satt. Nu har krokarna fått ny funktion genom att de bär alla de böner och längtor

Bänkar

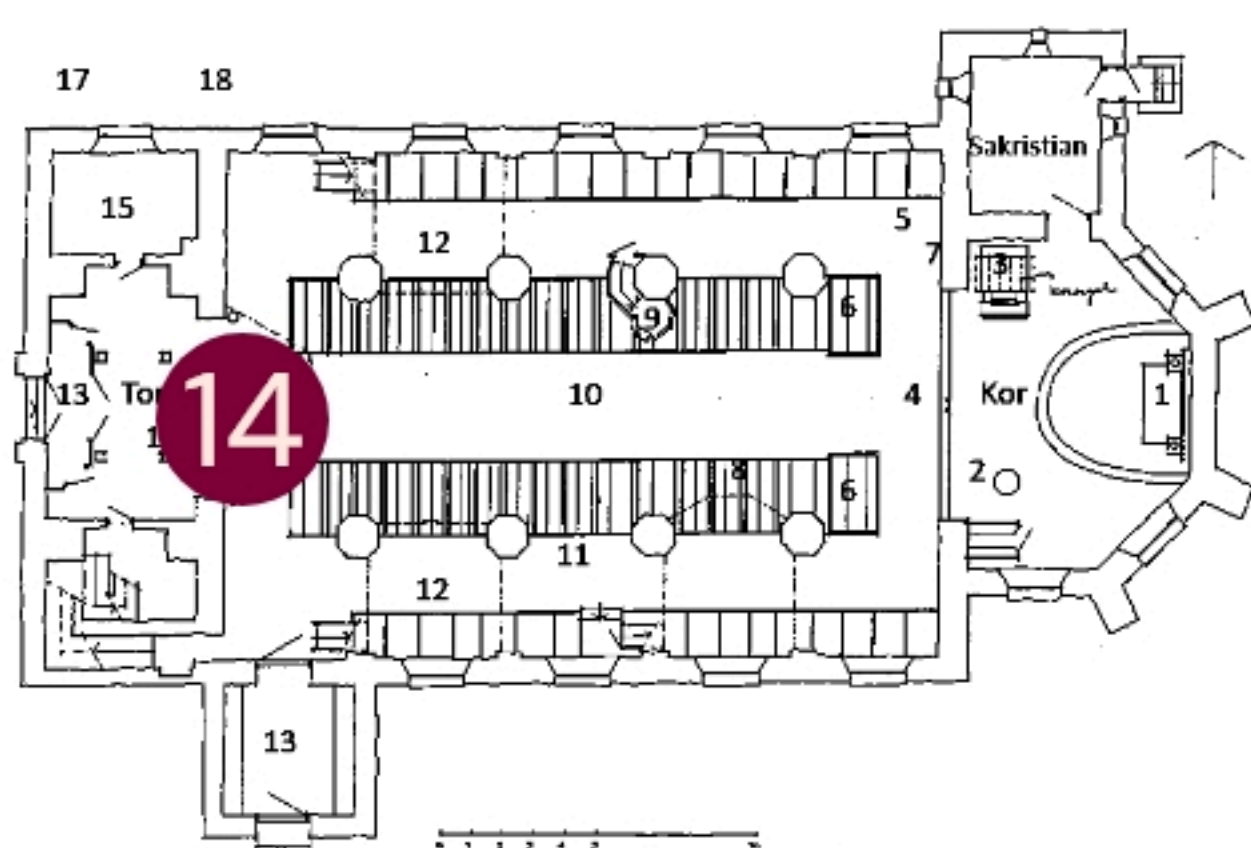
I reformationens tidiga kyrkor saknades ofta bänkar för församlingsborna. I Genarps kyrka finns speciella läktare avsedda för pigor på den norra sidan och drängar på den södra sidan. Nuvarande sittbänkar är från 1700-talet och är försedda med numrering. Församlingsborna hade utvalda platser och

Vapenhuset

Vapenhuset på södersidan är lika gammalt som kyrkan och har ersatts av vapenhuset vid nuvarande huvudingång.

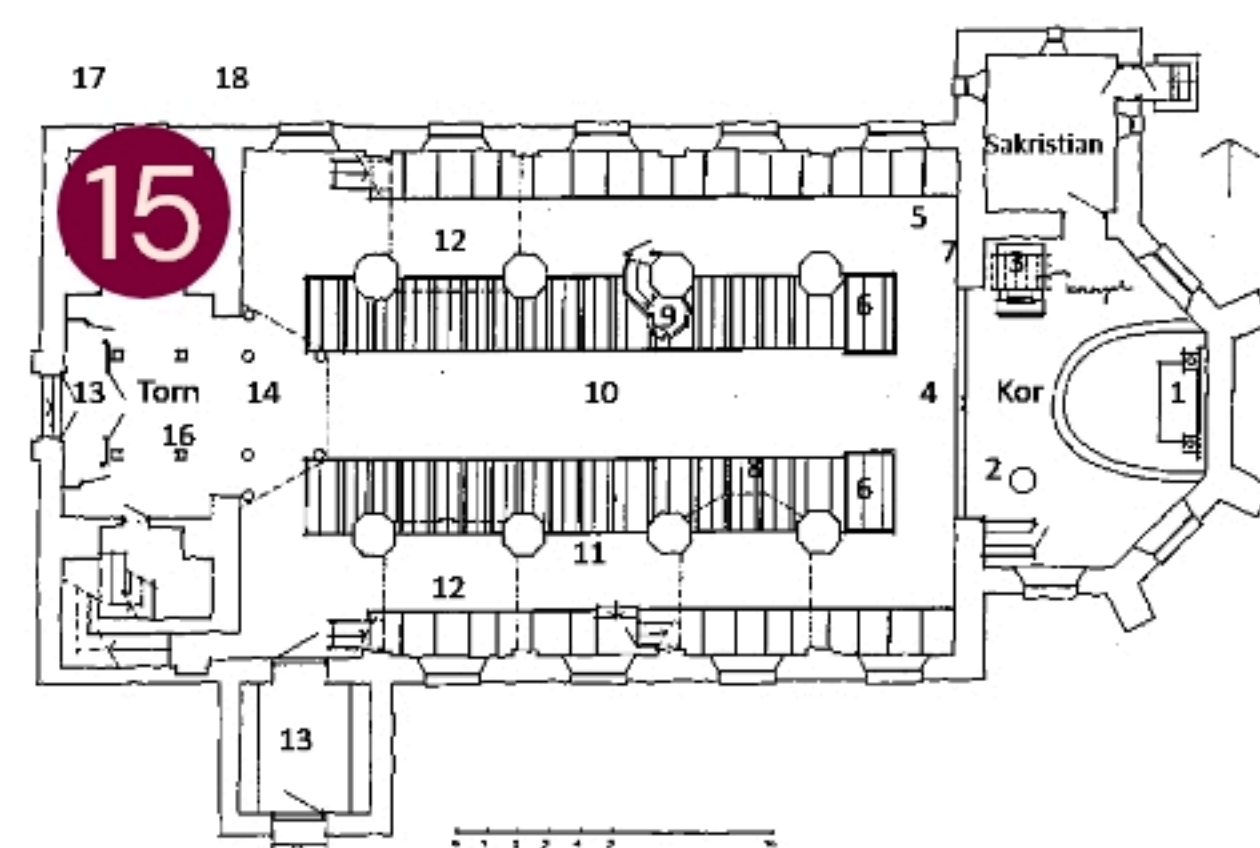
Orgeln

Då St. Petri kyrka i Malmö 1797 skulle byta ut sin gamla medeltidsorgel köpte Jakob Tage Silversköld orgeln och skänkte den till Genarps kyrka. År 1800 invigdes den med pompa och ståt. Den såldes 1937 till Malmö museum, där den nu finns uppställd. Det är en av de äldsta spelbara orglarna i världen! Den nuvarande orgeln byggdes 1956 av Marcussen & Søn, Aabenraa, Danmark.

Eric's Rum

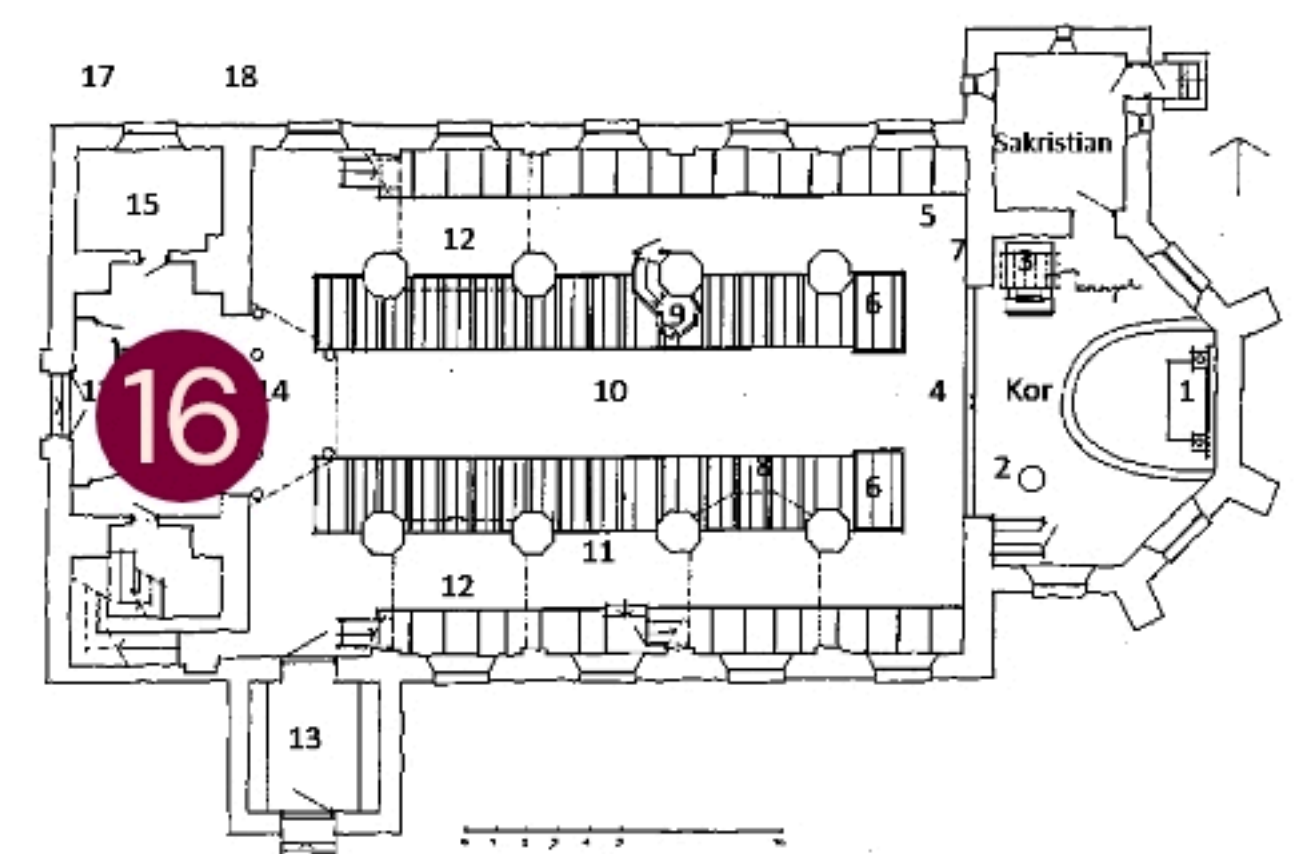
I detta rum har tidigare funnits ett luftvärmesystem och nu används rummet som samtalsrum. Rummet har sitt namn efter Eric Nilsson, kyrkoherde i församlingen mellan åren 1940 och 1964.

Kyrkklockorna

Genarps kyrka har två kyrkklockor, den större är från 1591 och den mindre är från 1630. På den äldsta klockan står följande översatta text: "Häckeberga Danmark rikes tillförordnade Regeringsråd, Steward, Hövitsman på Malmöhus göt denna klocka och sen förärade den till sin sockenkyrka i Genarp, som han själv, på sin egen bekostnad, har låtit bygga upp och han ligger där tillsammans med båda sina hustrur, den första ärlig och välborne Fru Pernille Göye Albrit Göyes dotter till Krenckerop, den andra ärlig och välborne Fru Anna Parsberg dotter till Harresthede och han har samma kyrka, för evig tid, förärat Gud och sina efterkommande. Verbum Domini manet in aeternum. Borchadt Gelgeter me fecit. På den andra klockan står: "Anno 1630 lod ærlig och välbördig frwe Anna Skovgaard salig Holger Vlffstand thil Hickebjerg støbe denna klocka thil Gienerups kirke samme aar var Søren Christensen borgmästare i Malmö rige fvgi thil Hickebjerg støbit af Wilmelm Ribb borger i Malmö."

Tegel & tak

Kyrkan har byggts med handslagen tegel, som troligtvis har tillverkats i Hässleberga. Storleken är 27x13x10 cm³ och är murad med kryssförbandteknik, vilket ger ett vackert V-format intryck på större ytor. Originalfönstren har ersatts av något mindre järnfönster. Taken i kyrkan är nu täckta med kopparplåt utom sakristians tak, som har fått behålla sitt ursprungliga blytak. Blytaket, över koret på Genarps kyrka, blev omlagt 1991. Tornets expåntak har också bytts ut till mer hållbart koppertak.

Kyrkogården

Den äldsta delen är Söder om kyrkan och tillkom redan 1593 i samband med att kyrkan byggdes. Kyrkogården norr om kyrkan, även kallad gamla norr kyrkogård, utformades i mitten av 1900-talet. Norra kyrkogården och Östra kyrkogården anlades i början av 1900-talet. Häckeberga kyrkogård anlades på 1880-talet av friherren på Häckeberga slott, Tönnes Wrangel. Den tillhör sedan 2024 Genarps församling.